

ЛІТЕРАТУРА

1. Жданов С.С. Видео как средство наглядности при представлении иноязычного лингвострановедческого материала. Интерэкспо. 2015. Режим доступа: URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/video-kak-sredstvo-naglyadnosti-pri-predstavlenii-inoazychnogo-lingvostranovedcheskogo-materiala>.
2. Лихоманова Л.Ф. Возможности использования видео в процессе обучения иностранному языку. Материалы научно-методической конференции Северозападного института управления. 2011. № 1. С. 193–200.
3. Сафонова В.В. Культуроведение в системе современного языкового образования. Иностранные языки в школе. 2001. № 3. С. 17–24.
4. Eingemauert! Die innerdeutsche Grenze. Режим доступа: URL: <https://www.youtube.com/watch?v=jlbAUFvh04k>

Ю.А. Надольська, К.С. Вишнева-Ільїна
 Мелітопольський державний
 педагогічний університет
 імені Богдана Хмельницького

ІНФО-МЕДІЙНА ГРАМОТНІСТЬ В КОНТЕКСТІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

XXI століття це епоха інформаційного суспільства, особливістю якого є, з одного боку, свобода поширення інформації, а з іншого боку, свобода доступу до цієї інформації. Для сучасної людини, яка постійно знаходиться під інформаційним тиском, очевидно важливо розвинути навички усвідомленого ставлення до медіапростору, розуміти природу інформації та роль медіа у її поширенні, відрізняти факти від суджень, критично аналізувати інформацію [2]. Все це може забезпечити медіа-освіта, покликана виконувати унікальну

функцію – підготовку особливості до життя в інформаційному суспільстві. Отже, виховання людини з добре розвиненим критичним мисленням має бути однією з пріоритетних завдань сучасної освіти, зокрема завдяки інтеграції інформаційної освіти з традиційними дисциплінами, наприклад іноземною мовою.

Проблеми впливу засобів масової інформації на особистість і суспільство у сфері освіти досліджували Д. Бакінгем, І. М. Дзялошинський. Використання матеріалів засобів ЗМІ в освітньому процесі стали предметом вивчення у наукових розвідках О. В. Федорової, Г. В. Онкович, Н. В. Саєнко, О. А. Сербенської та ін. Натомість аналіз публікацій показав, що недостатньо досліджено комплексне впровадження медіаосвіти у процес навчання іноземних мов, що зумовлює мету та актуальність нашої статті.

Медіаграмотність – (media literacy) покликана допомогти людям розуміти, створювати та оцінювати культурну значимість аудіовізуальних та друкованих текстів. Медіаграмотний індивідуум, яким повинна мати можливість стати кожна людина, здатний аналізувати, оцінювати і створювати друковані та електронні медіатексти [5].

Формування медіа-компетентності особистості можливо лише за умови єдності змісту, форм, засобів і методів навчання, за допомогою яких учень занурюється в іншомовну медіа-діяльність. Протягом останніх років все частіше постає питання про застосування нових мультимедійних технологій у навчанні. Це не тільки нові технічні засоби, але й нові форми та методи викладання, новий підхід до процесу навчання. Головною метою навчання іноземної мови в середній школі вважається «розвиток здібності учнів використовувати іноземну мову як інструмент у діалозі культур і цивілізацій сучасного світу», тобто, формування в учнів загальної комунікативної компетентності, базою для якої є комунікативні уміння, сформовані на основі мовних знань і навичок [1].

Якщо враховувати комунікативну специфіку занять з іноземної мови, головними у формуванні медіа-компетентності є активні та інтерактивні методи. Вони дозволяють учням перетворитися з пасивного реципієнта в

активного суб'єкта навчання. Завдання об'єднання медіа-освіти та навчання іноземної мови полягає в тому, щоб навчити не тільки дивитися іншомовний медіа-текст, але і бачити його, сприймати, аналізувати і розуміти прихований сенс судження [4].

Як зауважує Ю. Є. Піванова, використання автентичних самотійно підібраних викладачем медіа-текстів у навчальній аудиторії має довгу традицію. До недавнього часу це були в основному газетні і журнальні статті. В останні роки до матеріалів преси додалися телевізійні і радіо - програми, а також тексти, взяті з Інтернету. Особлива роль автентичних ЗМІ в методиці викладання іноземних мов полягає в тому, що вони максимально наближають учнів до реальних інформаційних джерел і «занурюють» в світ актуальних подій [3].

Таким чином, Ю. Є. Піванова виокремлює ряд переваг використання медіа при навчанні іноземної мови як для вчителя, так і для учня:

- актуальні новини з країни, мова якої вивчається; цікавий країнознавчий матеріал, а також художні або навчальні фільми;
- можливість створювати різний навчальний матеріал для уроку, який допоможе заглибитися у вивчення іноземної мови;
- наочність у викладі інформації, використання відео-матеріалу, за рахунок чого підвищується інтерес та мотивація до вивчення іноземної мови.

Незважаючи на усі переваги навчання за допомогою медіа-ресурсів, під час підбору та роботи з такими текстами важливо пам'ятати, що за кожним реченням ховається його автор. Інформація може бути хибною або викривленою на користь автора. На жаль, сьогодні значно менше довіряють традиційним засобам масової інформації на зразок газет, телебачення і радіомовлення, натомість надають перевагу інтернет-виданням, супутниковому телебаченню, блогам та соціальним медіа, де інформацію поширюють «експерти», і не лише ті, котрі працюють за фахом. У світі «чужої» інформації дуже вправно поширюються фейки та маніпулятивний контент. Щоб сформувати власну медіа-свідомість та здобути навички критичного аналізу на уроці іноземної

мови, учні повинні вміти:

1) Відрізнати постправдиву інформацію від правдивої, визначати вплив повідомлення на власний емоційний стан. Пост-правда позначає «обставини, за яких об'єктивні факти мають менший вплив на формування громадської думки, ніж заклики до емоцій та особистих переконань» [6].

2) Відокремлювати факти від суджень. Пам'ятати про те, що факт – твердження, правдивість якого підтверджена, а судження – це точка зору, яку можна підтвердити або спростувати.

3) Розрізняти фейки та пропаганду в іншомовних медіа-текстах.

4) Розрізняти провокацію у вигляді фото та заголовків, які змушують користувача інтернету натиснути на нього; вебконтент, метою якого є отримання доходу від онлайн-реклами, особливо на шкоду якості або точності інформації.

Найкраще розвинути ці навички можна під час виконання вправ з актуальними медіа-ресурсами. Наприклад, учням пропонується:

1. Вибрати з сайту новин одне повідомлення та проаналізувати за зразком:

- Яка подія висвітлюється?
- Чи потрібно мені це поширювати? Чи спонукає повідомлення до певних дій?
- Хто викладає інформацію? Хто є першоджерелом повідомлення?
- Як цей факт можна перевірити? Чи транслюється думка лише з однієї перспективи чи враховуються контраргументи?
- Яка імовірність того, що це надійне джерело?
- Які емоції в мене викликає ця інформація?

Під час виконання цієї вправи можна запропонувати релевантні веб-сайти новин та для перевірки критичного аналізу сайти, що викривають фейки:

www.mimikama.at www.hoaxmap.org

<http://faktenfinder.tagesschau.de/>

www.br.de/nachrichten/faktencheck/index.html

2. Для розрізнення таких явищ як маніпуляція, пропаганда, алгоритми, інформаційна бульбашка, тролі та боти учням пропонується дібрати відповідне поняття до його визначення:

Welches Stichwort passt wozu?

1) Manipulation:	g) enthalten nur Informationen, die meine Meinung bestätigen.
2) Propaganda:	h) provozieren, beleidigen und hetzen in Kommentaren.
3) Algorithmen:	i) sind Profile in sozialen Medien, hinter denen Computer stecken.
4) Filterblasen:	j) ist schädlich für die Demokratie.
5) Trolle:	k) will eine Menge Menschen zu einem bestimmten Handeln bewegen.
6) Social Bots:	l) analysieren, wonach jemand im Netz gesucht hat.
a) arbeiten manchmal mit anderen im Netz zusammen, um systematisch zu provozieren und Leute zu beeinflussen.	m) erhofft sich einen Vorteil für sich.
b) will so viele Menschen wie möglich auf einmal beeinflussen.	n) erzeugen Inhalte komplett oder teilweise automatisch.
c) können Hunderte Hasskommentare in wenigen Minuten oder Tausende Likes in wenigen Sekunden produzieren.	o) sind Profile in sozialen Medien, hinter denen Computer stecken.
d) filtern aus dem Internet Informationen heraus, die zu früheren Suchbegriffen passen.	p) treiben ihr Unwesen in sozialen Netzwerken [7].
e) lassen andere Meinungen gar nicht zu mir durch.	
f) will eine Person beeinflussen, ohne dass sie es merkt.	

3. За допомогою таблиці пропонується проаналізувати, які саме фактори змушують переходити за посиланням клікбейт-заголовків.

Auf Einwände eingehen	• <i>Wie Du mehr Freizeit bekommst, ohne weniger Geld zu verdienen</i> • <i>So kannst Du Dein Auto reparieren, ohne Kfz-Mechaniker zu sein</i> • <i>10 Tipps für schöne Selfies, die bei allen funktionieren</i>
Das Beste bieten	• <i>Einstein erklärt, wie Sie mit der Relativitätstheorie schlanker werden</i> • <i>Der ultimative Guide zum Thema Selbstversorgung</i> • <i>In 3 Wochen zum Sixpack – aktuelle Studie von 2018 veröffentlicht</i>
Mit Widersprüchen neugierig machen	• <i>Der Chirurg, der mit Bauklötzen spielt - das ist seine Geschichte</i> • <i>10 Gründe, warum eine gesunde Lebensweise ungesund ist</i> • <i>Warum der Tag, an dem ich pleiteging, der beste in meinem Leben war</i>
Grundbedürfnisse ansprechen	• <i>Wie Du das Glück mit einer perfekten Pizza findest</i> • <i>Mit diesen Tricks hast Du nie wieder Sorgen bei der Steuererklärung</i> • <i>Könntest Du Deinen Eltern bei einem Herzinfarkt helfen?</i>

Besser als ...	• <i>Kaffeemaschinen im Vergleich: die besten 2018</i> • <i>Besser als eine Kreuzfahrt: die Urlaubstrends in diesem Sommer</i> • <i>Günstiger als Busfahren: mit Taxigutscheinen Geld sparen</i>
Listicles (Liste&Artikel)	• <i>Die 20 spektakulärsten Urlaubsfotos</i> • <i>10 Torten, die so richtig peinlich sind</i> • <i>Erkennst Du diese 30 Prominenten auf ihren Kinderfotos?</i>
Schnell und einfach	• <i>Quantenphysik erklärt in 5 Minuten</i> • <i>Umsatzsteuerrecht in verständlichem Deutsch</i> • <i>Die Geschichte des persischen Reiches: eine Zusammenfassung</i>
Serien	• <i>Die DSGVO. Teil 3: der Datenschutzbeauftragte</i> • <i>Imker werden 1/5</i> • <i>Geld richtig anlegen (2): Banken und Kredit</i>
Humor	• <i>Altersvorsorge zum Schmunzeln</i> • <i>Du wirst Dich kaputtlachen, wenn Du hörst, wie diese Kinder die Politik erklären</i> • <i>Hautpflege kann auch lustig sein – wir sagen Dir, warum</i>
An die Sprachsuche denken	• <i>Wo bekommt man die beste Pasta in Düsseldorf? Beim echten Italiener!</i>

	• <i>Wie wird das Wetter morgen? Vorhersage und Ausflugstipps für München.</i> • <i>In welchen Filmen hat Omar Sharif mitgespielt? Eine Retrospektive [8].</i>
--	---

Підсумовуючи, зазначимо, що оскільки медіа значно впливає на формування світогляду учня, особливої уваги набуває розвиток уміння орієнтуватися в медіа-середовищі, аналізувати і оцінювати медіа-тексти іноземною мовою, а також виробляти власне ставлення і ступінь довіри до інформаційного повідомлення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вишневський О. І. Методика навчання іноземних мов: навч. посіб. [2-ге вид., перероб. і доп]. Київ: Знання, 2011. 206 с.
2. Іванов В. Медіаосвіта та медіаграмотність: короткий огляд. [2-ге вид., стер]. Київ: АУП, ЦВП, 2012. 58 с.
3. Піванова, Ю. Є. Важливість застосування матеріалів ЗМІ під час навчання іноземної мови // Молодий вчений. 2018. № 20 (206). С. 407-409. Режим доступу: URL: <https://moluch.ru/archive/206/50370/> (дата звернення: 20.09.2020).
4. Хлызова Н. Ю. К вопросу о целях медиаобразования: теоретический аспект // Педагогическая теория, эксперимент. Иркутск: Ин-т повышения квалификации работников образования, 2009. 104 с.
5. Aufderheide, P., Firestone, C. Media Literacy: A Report of the National Leadership Conference on Media Literacy. Queenstown, MD: The Aspen Institute, 1993, p.1.
6. Cambridge University Press 2020. Режим доступу: URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/post-truth> (дата звернення: 20.09.2020).
7. Електронний ресурс. URL: <http://www.so-geht-medien.de/> (дата звернення: 20.09.2020).

8. Електронний ресурс. URL: <https://unternehmen-bekannt-machen.de/mehr-verkaufen/ueberschriften-die-wirken.html> (дата звернення: 20.09.2020).

В. Нощенко

Мелітопольський державний

педагогічний університет

імені Богдана Хмельницького

КОНЦЕПЦІЯ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ СЕРЕДНІХ ШКІЛ

Головною метою та призначенням іноземної мови є надання учням умінь та навичок щодо спілкування в усній та писемній формах відповідно до теми, цілей і соціальних норм мовленнєвої поведінки у певних сферах та сприяння оволодінню отриманих знань за обмежений період часу. **Актуальність** дослідження полягає в тому, що у наш час використання ігрових елементів при вивченні іноземної мови набуло широкого поширення, адже воно сприяє зануренню учнів у віртуальний простір і позбавляє їх від мовних бар'єрів.

Об'єктом дослідження є урок англійської мови у старшій школі.

Предметом дослідження є використання ігрових елементів на уроці англійської мови у старшій школі.

Метою нашої роботи є вивчення та дослідження особливостей використання ігрового елементу при навчанні англійської мови у старшій школі шляхом аналізу та розробки власної системи вправ.

Вивчення іноземних мов пов'язано з багатьма сферами діяльності людини. Воно може функціонувати як у культурній, соціальній, педагогічній, так і в економічній, науковій, психологічній сферах. У зв'язку з цим, учні можуть легко засвоїти матеріал у процесі іншомовної комунікації, пізнанні навколишнього середовища, розвитку персональних здібностей, вивченню теорії та використанні її на практиці. Таким чином, навчання мові – це лише